

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2024 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බඳුකරණය (CPT)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර III විභාගය - 2024 ජනවාරි
(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය
යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම

(a) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 69 (4) වගන්තියට අනුව, තක්සේරු වසරක් සඳහා සමාගමක් ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික සමාගමක් වීමට නම් සමාගම;

- ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය යටතේ සංස්ථාපිත හෝ පිහිටුවන ලද වීම හෝ,
- ලියාපදිංචි කාර්යාලය හෝ ප්‍රධාන කාර්යාලය ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටුවා තිබීම හෝ,
- තක්සේරු වර්ෂය තුළ ඕනෑම අවස්ථාවක සමාගමේ කටයුතු කළමනාකරණය සහ පාලනය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වීම.

ලබා දී ඇති සිද්ධියට අනුව, Build Expert (PVT) Limited (BEL) ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය යටතේ සංස්ථාගත කර ඇත. එබැවින්, 69(4)(a) වගන්තියට අනුව BEL බදු අරමුණු සඳහා 2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වාසික සමාගමක් ලෙස සැලකේ.

(ලකුණු 03)

(b) රටක බදු අය කිරීම සාමාන්‍යයෙන් පහත සඳහන් මූලධර්ම මත පදනම් වේ;

- සාධාරණත්වය
- වර්ධකබව
- ආර්ථිකමයබව/කාර්යක්ෂමතාව
- නිශ්චිතබව
- ප්‍රමාණවත් බව
- සරල බව
- පුළුල් පරාසයක් වීම
- ස්ථාවරත්වය
- පහසුව සහ ස්වයං අනුකූලතාවය

(ලකුණු 02)
 (මුළු ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 06 - ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද හා අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු

(a)

ශිභාන් මහතා

2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
ප්‍රතිෂ්ඨාව (වෙළඳපල වටිනාකම)		8,000,000
අඩුකලා: වත්කමේ පිරිවැය		
2017/09/30 දිනට වෙළඳපල වටිනාකම**	6,500,000	
තැරැව්කාර ගාස්තුව	200,000	(6,700,000)
ප්‍රාග්ධන ලාභය/ ආයෝජන වත්කම		1,300,000
උපලබ්ධි වීමේ ලාභය		
ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද	1,300,000 @ 10%	130,000

** ඉඩම 2017 සැප්තැම්බර් 30 ට පෙර අත්පත් කර ගෙන ඇති බැවින්, එම වත්කමේ පිරිවැය 2017 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට වත්කම්වල වෙළඳපල වටිනාකමට සමාන විය යුතුය.

(ලකුණු 03)

(b) අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු යෝජනා ක්‍රමය යටතේ සේවා යෝජකයාගේ බැඳීම් වන්නේ;

- සේවකයාගේ දළ පාරිශ්‍රමිකයෙන් අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද අඩු කිරීම.
- සේවකයාගේ දළ පාරිශ්‍රමිකයෙන් අඩු කරන ලද අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් (CGIR) වෙත ඊළඟ මාසයේ 15 වැනි දින හෝ ඊට පෙර ප්‍රේෂණය කිරීම.
- රැකියාවෙන් ඉවත් වූ සේවකයකුගේ ඉවත් වූ දින සිට දින 30ක් ඇතුළත හෝ වහාම එළඹෙන තක්සේරු වර්ෂයේ අප්‍රේල් 30 වැනි දින හෝ ඊට පෙර සේවකයන්ට බදු අඩු කිරීමේ සහතිකයක් (T10 සහතිකය) නිකුත් කිරීම.
- APIT හි වාර්ෂික ප්‍රකාශය CGIR වෙත වහාම ඊළඟ තක්සේරු වර්ෂයේ අප්‍රේල් 30 වන දින හෝ ඊට පෙර ලබාදීම.
- CGIR විසින් නිශ්චිතව දක්වා ඇති ආකෘති පත්‍රවලට අනුව වේතන ගෙවීම පිළිබඳ වාර්තා තබා ගැනීම.

(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

තෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 06 - බදු සම්බන්ධ නඩු තීන්දු

මහාචාරණ ඒදිරිව CIR නඩුවට අනුව තක්සේරුවට යටත්වන්නා සහ තවත් අයෙකු අත්තිකාරම් මුදලක් ගෙවා අක්කර 583 ක තේ වත්තක් මිලදී ගැනීමට විකල්පයක් ලබා ගත් අතර කෙටි කාලයක් තුළ ගනුදෙනුව අවසන් කිරීමට එකඟ විය. ඔවුන්ට මෙය මිලදී ගැනීමට ප්‍රමාණවත් මුදල් නොතිබූ අතර ඔවුන්ගේම අරමුදල්වලින් හෝ ණයට ගත් අරමුදල්වලින් සම්පූර්ණ වත්ත මිලදී ගැනීමට අදහස් කළේ නැත. ඔවුන් ඉක්මනින් අක්කර 464 ක් සඳහා ගැනුම්කරුවන්ට ඉදිරිපත් කළ අතර ඉතිරි ප්‍රදේශයෙන් කොටසක් විකුණා දමා ඉතිරිය රජයට අත්පත් කර ගැනීමට ඉඩ දුන්නේය. එම වතුයාය තම තේ කම්හලට අමු දළ ප්‍රභවයක් ලෙස මිලදී ගැනීමට එකඟ වූ බවට තක්සේරුවට යටත්වන්නා තර්ක කළද, ඔවුන් එම වතුයාය තමන්ට මිලදී ගැනීමේ විකල්පය ලබා නොගත් බව පැහැදිලිය.

නඩුවේ කරුණු සහ තත්වයන්, ගනුදෙනු ස්වභාවය හෝ වෙළඳාමේ විකුමාන්විත හෝ සැලකිල්ලක් විය. ගිවිසුමකට එළැඹෙන අවස්ථාවේ අභිප්‍රාය වූයේ වෙළඳාමේ ස්වභාවය අනුව ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමයි. ඒ අනුව නලින් ද එම ඉඩම නැවත විකිණීමේ අරමුණින් මිලදී ගනී. එබැවින් ලබා දී ඇති සිද්ධි අධ්‍යයනයේ කරුණු අනුව මහාචාරණ ඒදිරිව CIR නඩුවට සමාන වේ. අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැක්කේ මෙම ගනුදෙනුව හරහා නලින් උපයන ලාභය බදු අරමුණු සඳහා සලකා බැලිය යුතු බව ය.

2024 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 195 වැනි වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ව්‍යාපාරය මෙසේ අර්ථ දක්වා ඇත.

- වැඩපිලිවෙලෙහි කාලසීමාව කෙතරම් කෙටි වුවද, යම් වෙළඳාමක්, වෘත්තියක්, රක්ෂාවක් හෝ ව්‍යාපාරික ස්වභාවයක් සහිත තනි වැඩපිලිවෙලක් සහ
- අතීත, වර්තමාන හෝ අනාගත ව්‍යාපාරයක් ඇතුළත් වන නමුත් යම් සේවා නියුක්තියක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

එය වෙළඳාමක් නම්, පහත ලක්ෂණ හඳුනාගත යුතුය,

- පුද්ගලිකව භාවිතා කළ නොහැකි වාණිජ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයන් මිලදී ගැනීම,
- වත්කම් කෙටි කාලයක් සඳහා තබා ඇත්නම්
- ගනුදෙනුව නැවත සිදු කිරීම
- ලාභ ඉපැයීමේ චේතනාව සහ
- නැවත විකිණීමේ චේතනාව

මෙම අවස්ථාවෙහිදී ද අපට පහත ලක්ෂණ හඳුනාගත හැකිය,

- පුද්ගලිකව භාවිතා කළ නොහැකි නිෂ්පාදන වාණිජ ප්‍රමාණවලින් මිලදී ගැනීම
- නැවත විකිණීමේ චේතනාව
- වත්කම් කෙටි කාලයක් සඳහා තබා ඇත්නම්

එබැවින් ව්‍යාපාරික ස්වභාවයක් ගන්නා වෙළඳාමක් ඇති බව අපට හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් මෙම ගනුදෙනු මාලාවෙන් උපයන ලාභය ආදායම් බද්දට යටත් වේ.

උපකල්පනය: මෙම ඉඩම නැවත විකිණීමට නලින්ට මූලික චේතනාවක් පවතී.

(ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු: සංචාරක එකතුකල අගය මත බදු හා සමාජ ආරක්ෂණ බදු

(a) සංචාරක එකතුකල අගය මත බදු ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රමය යටතේ මුදල් ආපසු ගෙවීමට සුදුසුකම් ලබන සංචාරකයින් වනුයේ;

- ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියෙකු නොවන සහ නේවාසික නොවන අයෙකු වීම.
- ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමන හා විගමන පාලක ජනරාල් විසින් නිකුත් කරන ලද ආගන්තුක වීසා බලපත්‍රයක් යටතේ දින අනුවකට (90) අඩු කාලයක් ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳී සිටීම.
- ඔහු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි පළමු දිනට වයස අවුරුදු 18 ට නොඅඩු විය යුතු වීම.

(ලකුණු 02)

(b)

සමාජ ආරක්ෂණ බදු වගකීම රු. 52,000,000 × 2.5% = රු. 1,300,000 කි

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු එකතුකල අගය මත බද්ද

සීමාසහිත Taste (පෞද්ගලික) සමාගම
 2023 මාර්තු 31න් අවසන් කාර්තුව සඳහා
 එකතුකල අගය මත බදු වගකීම් ගණනය කිරීම

නිමවුම් බද්ද	සැපයුම් වටිනාකම	අනුපාතය		එකතුකල අගය මත බද්ද
අපනයන	6,692,000	0%		-
දේශීය විකුණුම් (SVAT)	9,368,800	15%		1,405,320
අනෙකුත් දේශීය විකුණුම්	17,399,200	15%		2,609,880
මුළු නිමවුම් බද්ද				4,015,200
යෙදවුම් බද්ද				
අභ්‍යුරුම් ද්‍රව්‍ය ආනයන			845,000	
දේශීය ගැනුම්			1,645,000	
කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂක විසින් භාවිත කරන මොටර් රථයේ අලුත්වැඩියා වියදම	ඉඩදෙනු නොලැබේ			
ඉඩදෙනු ලබන යෙදවුම් බද්ද			2,490,000	
ඉ/ගෙ වැඩිපුර ගෙවූ යෙදවුම් බද්ද			36,000	
මුළු ඉඩදෙනු ලබන යෙදවුම් බද්ද				(2,526,000)
ගෙවිය යුතු VAT බද්ද				1,489,200
අඩුකලා				
SVAT ණය වවුචර මත බදු බැර***			(1,405,320)	
මාසික ගෙවීම්			(50,000)	(1,455,320)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි VAT බද්ද				33,880

*** සියලු SVAT ණය වවුචර එකතුකර ඇතැයි උපකල්පනය කලා

(ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04 - හවුල් ව්‍යාපාර බදුකරණය

T & S දේපළ තක්සේරුකරුවෝ
2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කිරීම

		(+)	(-)
ශුද්ධ ලාභය		7,600,000	
පොලී ආදායම			3,400,000
කුලී ආදායම			1,500,000
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ	සටහන 1	6,000,000	
සුනිමල් ගෙවූ වෘත්තීය ගාස්තු - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ	සටහන 2	1,200,000	
තාරකගේ බිරිඳට ගෙවූ වැටුප - අඩුකිරීමට ඉඩ දේ		-	
පිළිකා රෝහලට කල පරිත්‍යාග - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ		1,000,000	
ජායා පිටපත් යන්ත්‍රයේ ක්ෂය - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ		400,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව	සටහන 3		800,000
		16,200,000	5,700,000
		(5,700,000)	
ව්‍යාපාර ආදායම		10,500,000	
එකතුකලා : ආයෝජන ආදායම			
පොලී ආදායම		3,400,000	
කුලී ආදායම		1,500,000	
හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු ආදායම		15,400,000	
අඩුකලා: 52 වගන්තිය - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්			
පිළිකා රෝහලට කල පරිත්‍යාග		(1,000,000)	
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු අයකල හැකි ආදායම		14,400,000	
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු වගකීම			
- පළමු 1,000,000 ට 0%			0
- ඉතිරිය 13,400,000 ට 6%			804,000
හවුල් ව්‍යාපාරයේ ගෙවිය යුතු බදු වගකීම			804,000

සටහන 1

හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ

තාරක	රු. 2,000,000
සුනිමල්	රු. 4,000,000
	රු. 6,000,000

සටහන 2

සුනිමල්ට ගෙවූ වෘත්තීය ගාස්තු - අඩුකිරීමට ඉඩ නොදේ

සුනිමල් (රු. 100,000 s12) රු. 1,200,000

සටහන 3

ජායා පිටපත් යන්ත්‍රයේ ප්‍රාග්ධන දීමනාව

වත්කම	පිරිවැය (රු)	අත්පත් කරගත් තක්සේරු වර්ෂය	ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය	ප්‍රාග්ධන දීමනාව (රු)
ජායා පිටපත් යන්ත්‍රය	4,000,000	2022/23	වර්ෂ 5	800,000

(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05 - වගකීම හා ක්‍රියාපටිපාටිය

(a)

පනතේ 90 (3) වගන්තියට අනුව, ගෙවිය යුතු වාරික බද්ද පහත සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කළ යුතුය
 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුකල බදු වගකීම- (ගෙවූ

වාරිකයක ගෙවීම = $\frac{\text{වාරික} + \text{රඳවාගැනීමේ බදු}}{\text{ඉතිරි වාරික ගණන}}$

$43,500,000 - (20,000,000 + 26,400)$

තුන් වන වාරිකය = $\frac{\text{---}}{2}$

= රු. 11,736,800

(ලකුණු 03)

(b) 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තෙවන වාරිකය පෙබරවාරි 15 දින හෝ ඊට පෙර ගෙවිය යුතුය.

(ලකුණු 02)

(c)

90 (1) වගන්තියට අනුව, 94 වගන්තියට සහ (2) උපවගන්තියට යටත්ව, සෑම පුද්ගලයෙකුම කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත එක් එක් තක්සේරු වර්ෂය අවසන් වී මාස අටකට නොඅඩු කාලයකට පසු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු වාර්තාවක් ගොනු කළ යුතුය.

එබැවින් සීමාසහිත සුපර් (පෞද්ගලික) සමාගම විසින් 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු වාර්තාව 2023 නොවැම්බර් 30 වන දිනට හෝ ඊට පෙර ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ලකුණු 02)

(d)

සහකාර කොමසාරිස්වරයාට බදු තක්සේරුවක් සංශෝධනය කළ හැකිය,

- i) ඕනෑම අවස්ථාවක බදු ගෙවන්නා විසින් වංචාවක් හෝ හෝ හිතාමතා නොසලකා හැරීමක් සිදුකර ඇති ; හෝ
- ii) අදාළ කාල සීමාව, 2017 දේශීය ආදායම් පනතේ අංක 24 දරන පනතේ 135 වගන්තියට අනුව බදු ගෙවන්නා ස්වයං තක්සේරු වාර්තාව ගොනු කළ ස්වයං තක්සේරු දින සිට මාස 30 ඇතුළත වේ. එබැවින්, කාල සීමාව 2023 නොවැම්බර් 30 සිට මාස 30 දක්වා අදාළ වේ.

(ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - සමාගම් බඳුකරණය

සීමාසහිත ෆැෂන්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම
2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ගෙවිය යුතු ඉතිරි ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම

ව්‍යාපාර ආදායම	සටහන 1	69,105,000
ආයෝජන ආදායම	සටහන 2	400,000
(a) මුළු තක්සේරුකල හැකි ආදායම		69,505,000
අඩුකලා: 52 වගන්තිය - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන	සටහන 3	(500,000)
(b) බදු අයකල හැකි ආදායම		69,005,000
(C) ගෙවිය යුතු දල ආදායම් බද්ද 30%		20,701,500
අඩුකලා: බදු බැර		
වාරික ගෙවීම		(10,000,000)
(d) ගෙවිය යුතු ඉතිරි ආදායම් බද්ද		10,701,500

සටහන 1- ව්‍යාපාර ආදායම

සීමාසහිත ෆැෂන්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම

2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරුකල හැකි ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය කිරීම

විස්තරය	පෙරවැඩ	(+)	(-)
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය		64,250,000	
ලාභාංශ ආදායම			650,000
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වලින් ලද පොලී ආදායම			400,000
මෝටර් රථයක් විකිණීමේ ලාභය			216,000
තක්සේරුකල හැකි ගාස්තුව	පෙරවැඩ 1	1,810,000	
ගිණුම්කරණ ක්ෂය		4,860,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව	පෙරවැඩ 2		5,730,000
පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම		4,200,000	
සංග්‍රහ වියදම් - වගන්තිය 10 - ඉඩනොදේ		320,000	
දංඛණ ගෙවීම් - වගන්තිය 10 - ඉඩනොදේ		136,000	
විදේශ ගමන් වියදම් - වගන්තිය 11- ඉඩ දේ		-	
ප්‍රචාරණ වියදම් (ප්‍රාග්ධන ස්වරූපය) - ඉඩනොදේ		50,000	
පරිත්‍යාග - ගංවතුරින් අනාථවූවන් සඳහා		500,000	
අනුමත ප්‍රත්‍යායතන		600,000	
පාරිතෝෂික ගෙවීම්			625,000

		76,726,000	7,621,000
		(7,621,000)	
තක්සේරුකල හැකි ව්‍යාපාර ආදායම		69,105,000	

පෙරවැඩ 1 – තක්සේරුකල හැකි ගාස්තුව

වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ගිණුම්කරණ ලාභය බදු අය කළ හැකි ආදායමක් ලෙස නොසැලකේ. එබැවින්, ආදායම් බදු පනතේ විධිවිධාන අනුව තක්සේරු කළ හැකි ගාස්තු හෝ තුලන දීමනාව පහත පරිදි ගණනය කළ යුතුය.

ප්‍රතිෂ්ඨාව		2,850,000
අඩුකලා බදු සඳහා ලියාහල අගය		
පිරිවැය		2,600,000
(-) අඩුකල ප්‍රශ්න දීමනාව		
2019/20-(2,600,000 * 25%)	520,000	
2020/21-(2,600,000 * 25%)	520,000	
2021/22-(2,600,000 * 25%)	520,000	
2022/23	සුදුසුකම් නැත (1,560,000)	(1,040,000)
තක්සේරු කළ හැකි ගාස්තුව		1,810,000

පෙරවැඩ 2 – ප්‍රාග්ධන දීමනාව

2017 අංක 24 දරණ ආදායම් බදු පනතේ 16 වැනි වගන්තිය අනුව ගිණුම් ක්ෂයවීම් බදු අරමුණු සඳහා වියදමක් ලෙස අඩු කිරීමට ඉඩ නොදෙන අතර ප්‍රාග්ධන දීමනාව අඩු කළ හැකි වියදමක් ලෙස අඩුකල හැක.

විස්තරය	අත්පත්කරගත් ත/ව	පිරිවැය (රු)	ප්‍රයෝජනවත් ජීවකාලය	ප්‍රාග්ධන දීමනාව (රු)
ඉවත්කල මෝටර් ලොරිය	2019/20	2,600,000	වර්ෂ 5	තක්සේරු වර්ෂය තුළ ඉවත්කර ඇත
මෝටර් ලොරි	2019/20	24,300,000	වර්ෂ 5	4,860,000
කාර්යාල උපකරණ	2019/20	2,150,000	වර්ෂ 5	430,000
කාර්යාල උපකරණ	2022/23	460,000	වර්ෂ 5	92,000
පරිගණක	2019/20	1,430,00	වර්ෂ 5	286,000
පරිගණක මෘදුකාංග	2022/23	620,000	වර්ෂ 10	62,000
එකතුව				5,730,000

සටහන 2 – ආයෝජන ආදායම

සීමාසහිත ෆැෂන්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම

2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරුකල හැකි ආයෝජන ආදායම ගණනය කිරීම

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වලින් ලද පොලී ආදායම	650,000
ලාභාංශ ආදායම (ලද ලාභාංශ වලින් ප්‍රකාශ කල)	බදු නිදහස්
තක්සේරුකල හැකි ආයෝජන ආදායම	650,000

සටහන 3 – සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන

52 වගන්තිය යටතේ ගංවතුරෙන් විපතට පත් වූවන්ට පරිත්‍යාග කළ රු. 500,000 වටිනා ඇඟලුම් සඳහා හිමිකම් පෑමට ඉඩ නොදේ.

අනුමත පුනර්ජනන සඳහා කරන ලද රු. 600,000 ක පරිත්‍යාග පහත සීමාවන්ට යටත්ව 52 වගන්තිය යටතේ හිමිකම් පෑමට හැකිය.

අඩු අගය, සත්‍ය පරිත්‍යාග	රු. 600,000 හෝ
1/5 * බදු අයකල හැකි ආදායම	රු.13,941,000 හෝ
උපරිමය	රු. 500,000

52 වගන්තිය යටතේ සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන එබැවින් අඩු වටිනාකම රු. 500,000 අඩු කළ හැකිය.

(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - පුද්ගලයෙකුගේ බදු අය කල හැකි ආදායම ගණනය කිරීම

සැලී මෙනවිය
ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කිරීම
2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා රු.

තක්සේරුකල හැකි සේවා නියුක්ත ආදායම (සටහන 1)		3,060,000
තක්සේරුකල හැකි ව්‍යාපාර ආදායම (සටහන 2)		1,050,000
තක්සේරුකල හැකි ආයෝජන ආදායම (සටහන 3)		1,200,000
මුළු තක්සේරුකල හැකි ආදායම		5,310,000
අඩුකලා: 52 වගන්තිය - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන		
පුද්ගලික දීමනාව	(1,200,000)	
පරිත්‍යාග- වෛද්‍ය පීඨය කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය	(400,000)	(1,600,000)
(a) මුළු බදු අයකල හැකි ආදායම		3,710,000
(b) දළ ආදායම් බදු වගකීම (පෙරවැඩ 1)		885,600
අඩුකලා: බදු බැර		
අත්තිකාරම් පුද්ගලික බද්ද	(266,400)	
පොලී මත රඳවාගැනීම් බද්ද	(25,000)	
වාරික ගෙවීම	(350,000)	(641,400)
(c) ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු වගකීම		244,2000
නිදහස් ආදායම		
ලැයිස්තුගත කොටස් විකිණීමෙන් ලද ප්‍රශ්ඨන ලාභය	200,000	
ලාභාංශ ආදායම	300,000	
වෛද්‍ය රක්ෂණ වාරිකය -ඉවත්කර ඇත	96,000	
ගුවන් ප්‍රවේශපත්‍ර හා නවාතැන් ගාස්තු - ඉවත්කර ඇත	500,000	

සටහන 1

තක්සේරුකල හැකි සේවා නියුක්ත ආදායම
සැලී මෙතවිය

2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරුකල හැකි සේවා නියුක්ත ආදායම (රු)

දළ වැටුප	(180,000*12)	2,160,000
වෛද්‍ය රක්ෂණ වාරිකය (සියලු සේවකයන්ට එක හා සමානව ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන)	ඉවත්කර ඇත	-
නිවාස ප්‍රතිලාභය	(45,000 – 10,000)*12	420,000
ඉන්ධන දීමනාව	(40,000*12)	480,000
ගුවන් ප්‍රවේශපත්‍ර හා නවාතැන් ගාස්තු-සමාගම නියෝජනය කිරීම	ඉවත්කර ඇත	-
තක්සේරුකල හැකි සේවා නියුක්ත ආදායම		3,060,000

සටහන 2

ව්‍යාපාර ආදායම
සැලී මෙතවිය

2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරුකල හැකි ව්‍යාපාර ආදායම (රු)

	(+)	(-)
බදුපෙර ශුද්ධ ලාභය	1,070,000	
පුද්ගලික දුරකථන ගාස්තුව- ඉඩ නොදේ - 11වන වගන්තිය 150,000x20%	30,000	
ගිනුම්කරණ ක්ෂය	100,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව :750,000/5		150,000
	1,200,000	150,000
	(150,000)	
තක්සේරුකල හැකි ව්‍යාපාර ආදායම	1,050,000	

සටහන 3

ආයෝජන ආදායම

සැලී මෙනවිය

2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරුකල හැකි ආයෝජන ආදායම (රු)

පොලී ආදායම		
ස්ථාවර තැම්පතු පොලී ආදායම	500,000	
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	700,000	1,200,000
ලැයිස්තුගත කොටස් විකිණීමෙන් ලද ප්‍රභවන ලාභය	බදු නිදහස්	-
ලාභාංශ ආදායම (ලද ලාභාංශ වලින් ප්‍රකාශ කල)	බදු නිදහස්	-
තක්සේරුකල හැකි ආයෝජන ආදායම		1,200,000

පෙරවැඩ 01 - දල ආදායම් බදු වගකීම

පළමු	රු. 500,000 x 6%	30,000
ඊලඟ	රු. 500,000 x 12%	60,000
ඊලඟ	රු. 500,000 x 18%	90,000
ඊලඟ	රු. 500,000 x 24%	120,000
ඊලඟ	රු. 500,000 x 30%	150,000
ඉතිරිය මත	රු. 1,210,000 x 36%	435,600
		885,600

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved.
No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)